

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ А. С. МАКАРЕНКА

Навчально- науковий інститут культури і мистецтв

Кафедра музикознавства та культурології

ЗАТВЕРДЖУЮ

директор ННІ культури і мистецтв
ф. Олена УСТИМЕНКО-КОСОРІЧ

„29” серпня 2025 року

ПРОГРАМА КВАЛІФІКАЦІЙНОГО
ЕКЗАМЕНУ З ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ
(МУЗИЧНО-ТЕОРЕТИЧНІ ДИСЦИПЛІНИ)

Спеціальність: 025 Музичне мистецтво

Освітній рівень: магістр

Погоджено
науково-методичною комісією
ННІ культури і мистецтв
«29» серпня 2025 р.

Голова

Олександр РУДЕНКО

2025–2026 навчальний рік

Програма кваліфікаційного екзамену з виконавської майстерності
(музично-теоретичні дисципліни) за спеціальністю 025 Музичне мистецтво,
освітній рівень – магістр.

Розробники:

докторка мистецтвознавства, професорка Зав'ялова О.К.

Робочу програму схвалено на засіданні кафедри музикознавства та
культурології

Протокол № 1 від «28» серпня 2025 року

Завідувачка кафедри музикознавства та культурології

докторка мистецтвознавства, професорка

Ольга ЗАВ'ЯЛОВА

I. ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Освітньою програмою підготовки магістра спеціальності 025 Музичне мистецтво («теорія та історія музики») у Сумському державному педагогічному університеті імені А. С. Макаренка передбачено проведення підсумкової атестації у формі кваліфікаційного екзамену з виконавської майстерності.

Вимоги до освітньої та професійної кваліфікації випускника, з урахуванням специфіки спеціальності «музично-теоретичні дисципліни», обумовлюють мету, зміст та форму проведення підсумкової атестації.

Мета підсумкової атестації (кваліфікаційного екзамену) – встановити рівень сформованості у здобувача загальних і фахових компетентностей та виявити рівень досягнення ним програмних результатів навчання, передбачених даною освітньо-професійною програмою.

Завдання кваліфікаційного екзамену з виконавської майстерності полягає у виявленні рівня оволодіння майбутніми магістрами музичного мистецтва зі спеціальності «музично-теоретичні дисципліни» теоретичними знаннями й практичними навичками з курсів професійної підготовки: «Сценічно-виконавська майстерність» та «Методика викладання музичного мистецтва у ЗВО».

Екзамен передбачає перевірку таких фахових компетентностей випускника з визначених дисциплін:

ІК – Здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій в теорії, історії музики, у педагогіці, виконавстві та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ФК 4 – здатність інтерпретувати художні образи у музикознавчій / виконавській / диригентській / композиторській / педагогічній діяльності;

ФК 7 – здатність аналізувати виконання музичних творів або оперних спектаклів, здійснювати порівняльний аналіз різних виконавських інтерпретацій, у тому числі з використанням можливостей радіо, телебачення, Інтернету;

ФК 8 – здатність взаємодіяти з аудиторією для донесення музичного матеріалу, вільно і впевнено репрезентувати свої ідеї (художню інтерпретацію) під час публічного виступу;

На кваліфікаційному іспиті магістранти повинні продемонструвати високий рівень оволодіння теоретичними знаннями й практичними навичками з дисциплін «Сценічно-виконавська майстерність» та «Методика викладання музичного мистецтва у ЗВО», зокрема:

ФК 1 – здатність створювати, реалізовувати і висловлювати свої власні художні концепції;

ФК 3 – здатність розробляти і реалізовувати творчі проекти по створенню / інтерпретації / аранжуванню та перекладу музики / звукорежисерської практики обробки звуку;

ФК 5 – здатність збирати та аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її для теоретичної, виконавської, педагогічної інтерпретації;

ФК 6 – здатність викладати спеціальні дисципліни в закладах освіти з урахуванням цілей навчання, вікових та індивідуальних особливостей здобувачів освіти;

ФК 9 – здатність застосовувати традиційні і альтернативні інноваційні технології виконавської діяльності;

ФК 10 – здатність свідомо поєднувати інновації з усталеними вітчизняними та світовими традиціями у виконавстві та музичній педагогіці.

Кваліфікаційний іспит поділяється на дві складових:

1. Запитання з курсу «Сценічно-виконавська майстерність».
2. Запитання з курсу «Методика викладання музичного мистецтва у ЗВО».

Рівень підготовки майбутнього магістра **оцінюється за 100-бальною шкалою**. Оцінкою з кваліфікаційного екзамену є **сума балів**, отриманих за результатами перевірки компетентностей випускника з дисциплін «Сценічно-виконавська майстерність» – **(0 – 50 балів)** та «Методика викладання музичного мистецтва у ЗВО» **(0 – 50 балів)**.

Рівень підготовки випускника з курсу «Сценічно-виконавська майстерність» оцінюється за такими критеріями:

1. Розуміння актуальних тенденцій сучасного виконавського мистецтва;
2. Володіння методологічними та практичними підходами до їх вирішення;
3. Усвідомлення чинників встановлення та ефективного здійснення мистецьких комунікацій в умовах глобалізації суспільства з урахуванням тенденцій до автономізації окремих регіонів;
4. Знання сучасних пріоритетних напрямів розвитку музичної освіти та мистецтва.

Шкала оцінювання

45-50 балів (відмінно) виставляється за повні, систематичні, логічно викладені знання. Здобувач розуміє суть музикознавчих концепцій, обізнаний з сучасними тенденціями у виконавській практиці і музикознавчих дослідженнях, місце в ній конкретних митців і дослідників, коло їх ідей і суть їх внеску в розвиток музичного мистецтва сучасності. Він повинен бути обізнаним із основними концепціями та ідеями сучасного мистецтва, мати навички логічного обґрунтування думки та власну позицію щодо певних музичних явищ і концепцій.

41-44 балів (дуже добре) – здобувач добре засвоїв навчальний матеріал, грамотно і логічно його викладає, проте допускає несуттєві неточності у відповідях. Здобувач виявляє повне знання навчального матеріалу з кількома незначними помилками, демонструє творчий підхід до методичної складової сценічно-виконавської майстерності, проте в наявності незначні недоліки в обстоюванні своєї відповіді.

37-40 балів (добре) передбачає, що загалом, володіючи матеріалом, здобувач допускає незначні неточності та окремі помилки; виклад недостатньо систематизований, розуміння суті концепцій не завжди чітке.

32-36 балів (достатньо) – здобувач засвоїв теоретичний матеріал у повному обсязі, проте допускає помилки в його викладі, не розрізняє істотної відмінності між різними виконавськими підходами (сценічними інтерпретаціями) та музикознавчими концепціями.

30-32 бали (задовільно) – здобувач має суттєві недоліки у викладі навчального матеріалу та прогалини у знаннях, потребує уточнюючих питань та не може самостійно побудувати логіку відповіді. Разом з тим, оцінка «задовільно» передбачає, що здобувачем засвоєно вузлові питання та суть основних проблем курсу.

0-29 балів (незадовільно) – здобувач не засвоїв дисципліни, не розуміє суті поставлених питань, не має знань з основних проблем, концепцій та понять курсу, не орієнтується в суті дисципліни й не розуміє її проблематики.

Рівень підготовки випускника з курсу «Методика викладання

музичного мистецтва у ЗВО» оцінюється за такими критеріями:

1. Володіння базовими знаннями з методики викладання музично-теоретичних дисциплін та сучасних освітніх технологій.

2. Наявність практичних умінь і навичок роботи з виконавським матеріалом.

3. Володіння музично-аналітичними навичками жанрово-стильової та образно-емоційної атрибуції музичного твору при створенні виконавських, музикознавчих та педагогічних інтерпретацій

4. Здатність застосовувати мистецтво як засіб розвитку й утвердження у суспільстві загальнолюдських та мистецьких цінностей, демократичних і естетичних ідеалів, гуманістичної моралі та національної свідомості.

Шкала оцінювання

45-50 балів (відмінно) – здобувач володіє глибокими знаннями у галузі загальної педагогіки, педагогіки мистецтва у межах програми курсу «Методика викладання фахових дисциплін у ЗВО»; вміє аналізувати набуті знання, практичні вміння, визначати недоліки методики та педагогічної діяльності та шляхи їх подолання; здатний самостійно працювати над підвищенням рівня знань у галузі мистецтва; створювати власну інтерпретацію; вміти аналізувати твори.

41-44 балів (дуже добре) – здобувач має міцні знання у галузі загальної та мистецької педагогіки у межах програми курсу; на доброму рівні вміє аналізувати теоретичні знання, практичні вміння, визначати недоліки мистецько-педагогічної діяльності та знаходити шляхи їх подолання; без суттєвих помилок вміє самостійно працювати над підвищенням рівня знань у галузі мистецтва.

37-40 балів (добре) – здобувач виявляє достатній рівень засвоєння теоретичного матеріалу з педагогіки та мистецтва, але при цьому не достатньо повно робить аналіз технічного та інтерпретаційного прочитання музичних творів; допускає помилки і потребує допомоги у розв’язанні цих питань.

32-36 балів (достатньо) – здобувач робить помилки у викладі навчального матеріалу, має певні прогалини у знаннях, не може самостійно працювати з науковою літературою, змістовно обґрунтувати свою відповідь. Зроблені помилки самостійно знайти та проаналізувати не здатний.

30-31 бали (задовільно) – здобувач має суттєві недоліки у викладі навчального матеріалу та прогалини у знаннях, потребує уточнюючих питань та не може самостійно побудувати логіку відповіді. Разом з тим, оцінка «задовільно» передбачає, що здобувачем засвоєно вузлові питання та суть основних проблем курсу.

0-29 балів (незадовільно) - здобувач не засвоїв дисципліни, не розуміє суті поставлених питань, не має знань основних проблем, концепцій та понять курсу, не орієнтується в суті дисципліни й не розуміє її проблематики.

Шкала оцінювання (національна та ECTS)

Сума балів	Оцінка ECTS	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	A	відмінно
82-89	B	добре
75-81	C	добре
65-74	D	задовільно
60-64	E	задовільно
0-59	F	незадовільно

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Сценічно-виконавська майстерність»

Тема 1. Специфіка музичного виконавства.

Сутність поняття «сценічно-виконавська майстерність». Визначення поняття «виконавство», «майстерність», «виконавська майстерність», «сценічно-виконавська майстерність». Музичне виконавство як результат розуміння національної специфіки різних музичних жанрів та стилів. Провідні школи в сфері музичного виконавства (інструментального, хорового, вокального), їх відмінності та специфіка. Закономірності та особливості музично-виконавського розвитку студентів.

Тема 2. Засоби музичного виконавства, концертної майстерності та виконавської інтерпретації.

Основні принципи розвитку сценічно-виконавської майстерності виконавців (індивідуальний підхід; єдність художнього й технічного; поступовість і послідовність та ін.). Принципи формування та розвитку музично-виконавських здібностей студентів у процесі опанування музичних творів (слухові уявлення, рухливо-моторна техніка, музична пам'ять та ін.). Принципи інтерпретації змісту музичних творів. Вплив кращих досягнень музичної творчості зарубіжних і українських композиторів на становлення магістранта як концертного виконавця.

Тема 3. Критерії та психофізіологічні аспекти розвитку сценічно-виконавської майстерності. Особливості психомоторної діяльності виконавця під час публічного виступу. Значення вірного відбору репертуару у вихованні виконавця (з урахуванням індивідуально-психологічних відмінностей). Фізіологічні закономірності вищої нервової діяльності магістранта під час підготовки та здійснення концертно-сценічної діяльності. Особливості активізації психомоторики виконавця під час сценічного виступу. Зовнішній психофізіологічний аспект розвитку сценічно-виконавської майстерності. Основні методи виховання образно-асоціативного мислення, їх творче втілення під час виконавського полілогу магістрантів зі слухачами. Становлення виконавської надійності як основи успішного виступу в якості концертного виконавця.

Тема 4. Розвиток артистизму, індивідуальності, самостійності виконавського музичного мислення.

Засоби становлення та розвитку сценічно-виконавської майстерності майбутніх магістрів музичного мистецтва. Особливості розвитку сценічної майстерності під час інструментальної, хорової та вокальної діяльності. Психолого-педагогічні умови, закономірності розвитку сценічно-виконавської майстерності майбутнього концертного виконавця. провідні умови та закономірності сценічно-виконавського втілення студентів як майбутніх концертних виконавців. Методи, прийоми і принципи розвитку сценічно-виконавської майстерності майбутнього магістра музичного мистецтва. Методичне забезпечення щодо розвитку сценічно-виконавської майстерності магістрів музичного мистецтва.

ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Методика викладання музичного мистецтва у ЗВО»

Тема 1. Актуальні засади методики викладання у ЗВО.

Розвиток вищої освіти в Україні та інтеграція у європейський освітній простір. Професійна компетентність сучасного викладача мистецьких дисциплін. Індивідуалізація та диференціація навчання в освітньому процесі. Наукові концепції діяльності викладача у закладах вищої освіти.

Тема 2. Сучасні технологічні напрями професійної підготовки.

Інформаційні та цифрові технології в освіті. Методичні засади управління освітнім процесом та мистецькими проектами у ЗВО. Педагогічні умови ефективної професійної підготовки магістранта. Формування індивідуального професійного досвіду в освітньому процесі. Сучасні тенденції професійної підготовки: зарубіжний досвід. Основні напрями підготовки студента до педагогічної діяльності.

Тема 3. Методика викладання фахових дисциплін. Методичні особливості викладання музично-теоретичних дисциплін та міжпредметні зв'язки. Підготовка студента до практичної та творчої діяльності. Модульно-рейтингове навчання: особливості застосування у мистецькій освіті. Моніторинг як засіб забезпечення якості освітнього процесу. Виконавська (творча) майстерність у професійній діяльності викладача. Видатні постаті вітчизняного мистецтва: педагогічна та виконавська діяльність. Сучасні науково-методичні розробки в галузі педагогіки та мистецької освіти.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ, ЩО ВІНОСЯТЬСЯ НА КВАЛІФІКАЦІЙНИЙ ЕКЗАМЕН З ВИКОНАВСЬКОЇ МАЙСТЕРНОСТІ

1. Сценічно-виконавська майстерність

1. Розкрийте науково-теоретичні підходи до трактування поняття «сценічно-виконавська майстерність» та визначте його структурні компоненти у сучасному музикознавстві.
2. Сутність та зміст поняття «музичне виконавство» в науковому дискурсі та історико-культурні передумови його формування.
3. Національна специфіка музичного виконавства: типологія жанрово-стильових моделей і їх вплив на становлення виконавських шкіл.
4. Провідні вітчизняні та зарубіжні виконавські школи у сфері інструментального, вокального і хорового мистецтва: порівняльний аналіз концептуальних підходів.
5. Теоретичні основи процесу музично-виконавської інтерпретації: принципи достовірності авторського задуму і стильового мислення.
6. Єдність художнього і технічного компонентів у структурі сценічно-виконавської майстерності: методологічні підходи до проблеми.

7. Наукові підходи до формування виконавських компетентностей: розвиток слухових уявлень, музичної пам'яті, моторно-рухових навичок та творчої уяви.
8. Закономірності музично-виконавського розвитку студентів-магістрантів та критерії його результативності.
9. Психофізіологічні механізми регуляції емоційної та психомоторної сфер виконавця під час сценічного виступу.
10. Виконавська надійність як інтегрований показник професійної готовності артиста: складові та шляхи формування.
11. Репертуарна політика концертного виконавця і принципи добору творів з урахуванням індивідуально-психологічних характеристик музиканта.
12. Вплив творчих концепцій українських та зарубіжних композиторів на формування інтерпретаційного мислення виконавця.
13. Артистизм музиканта і його роль у процесі сценічного втілення художнього задуму: методи виховання та розвитку.
14. Особливості сценічної інтерпретації у вокальному, хоровому та інструментальному виконавстві: порівняльна характеристика.
15. Образно-асоціативне мислення музиканта як чинник інтонаційно-змістової цілісності музичного твору та сучасні методи його активізації.
16. Психолого-педагогічні умови розвитку сценічно-виконавської майстерності майбутнього концертного виконавця.
17. Методичні принципи та технології розвитку сценічно-виконавської майстерності: сучасні науково-методологічні підходи.
18. Фізіологічні закономірності вищої нервової діяльності в процесі підготовки до публічного виступу та їх значення у формуванні сценічної стійкості.
19. Професійна культура концертного виконавця: етичні, комунікативні та естетичні аспекти.
20. Музичний твір як об'єкт інтерпретації: семіотичні, інтонаційні та образотворчі аспекти виконавського прочитання.

2. Методика викладання музичного мистецтва у ЗВО

1. Визначення поняття «професійна компетентність» викладача музичного мистецтва. Ключові компоненти професійної компетентності викладача-музиканта (гностичний, проєктувальний, комунікативний тощо).
2. У чому полягає специфіка фахової компетентності викладача музично-теоретичних дисциплін, порівняно з викладачем інструментального класу?
3. Визначення поняття «диференціація» навчання. Які форми диференційованого навчання (зовнішня, внутрішня) доцільно використовувати у музичній освіті у ЗВО?

4. Як реалізується індивідуальний підхід при роботі зі студентом-музикантом (напр., в класі з фаху). Переваги та труднощі індивідуалізації навчання в умовах групових занять (напр., лекції з історії музики)?
5. Основні напрями використання ІКТ у процесі викладання музичного мистецтва. Приклади спеціалізованого програмного забезпечення (нотні редактори, секвенсори), що використовуються у підготовці музикантів.
6. Дистанційне навчання та які його особливості при викладанні музичних дисциплін (особливо виконавських)?
7. Як цифрові технології можна використати для контролю та оцінювання знань студентів-музикантів?
8. Що таке мистецький проєкт у контексті ЗВО (напр., оперна студія, студентський оркестр)? Опишіть етапи розробки та реалізації мистецького проєкту.
9. Методичні підходи до управління творчим колективом (хором, оркестром) у ЗВО?
10. Інноваційні методики підготовки музикантів у зарубіжних ЗВО?
11. Міжнародні програми академічної мобільності (напр., Erasmus+) та їх значення для студентів-музикантів.
12. Сутність і роль діяльнісного, особистісно-орієнтованого та компетентнісного підходів у викладанні музичних дисциплін в ЗВО.
13. Концепція "student-centered learning" (студентоцентроване навчання) у ЗВО. Як вона реалізується у викладанні музичних дисциплін?
14. Специфіка викладання індивідуальних занять (фах, концертмейстерський клас) у ЗВО. Опишіть методику підготовки студента до публічного виступу (концерт, конкурс, іспит).
15. Ключові компетенції майбутнього викладача музичного мистецтва. Обґрунтуйте взаємозв'язок між виконавською та педагогічною діяльністю викладача-музиканта.
16. У чому полягає «творча майстерність» викладача музично-теоретичних дисциплін?
17. Які інтерактивні методи навчання (тренінги, ділові ігри) доцільно використовувати при підготовці магістрів? Охарактеризуйте одну з сучасних інноваційних педагогічних технологій у музичній освіті (напр., метод проєктів, "case-study").
18. Внесок видатних українських музикантів-педагогів у розвиток національної системи музичної освіти. Сутність і роль авторських шкіл та методик у сучасному музичному виконавстві та педагогіці.
19. Гуманістичні традиції української педагогіки (напр., ідеї Г. Сковороди, В. Сухомлинського). Значення ідей Г. Сковороди (напр., "сродна праця") для сучасної мистецької педагогіки.
20. Як поєднати інноваційні технології та традиційні методики (що спираються на українську педагогічну практику) у викладанні музичного мистецтва?

Література

1. Сценічно-виконавська майстерність

1. Береза А. В. Педагогічно-виконавська практика майбутнього вчителя музики : навч.-метод. посіб. 2-ге вид., доп. Вінниця : Нова книга, 2010. 184 с.
2. Василенко Л. М. Педагогічні умови гедоністичного спрямування вокальної підготовки. *Науковий вісник Мелітопольського педагогічного університету*. 2012. № 9. С. 182–190.
3. Волкова Н. П. Педагогіка : посібник. Київ : Видавничий центр «Академія», 2002. 576 с.
4. Гавацко Е. П. Формування вокальних навичок у вихованців студії естрадного співу : навч.-метод. посіб. Ужгород : Педагогіка, 2017. 65 с.
5. Гнидь Б. П. Історія вокального мистецтва. Київ : НМАУ, 1997. 320 с.
6. Гончаренко С. У. Український педагогічний словник. Київ : Либідь, 1997. 376 с.
7. Гордійчук М. Музика і час: Розвідки і статті. Київ : Музична Україна, 1984. 326 с.
8. Гребенюк Н. Є. Вокально-виконавська творчість: дис. ... д-ра мистецтвознавства. Київ, 2000. 369 с.
9. Гринь Л. О. Методичні основи та загально-педагогічні принципи вокального мистецтва. *Вісник Запорізького національного університету*. 2010. № 2 (13). С. 52–56.
10. Гусейнова Л. В. Чинники формування виконавської культури майбутнього вчителя музичного мистецтва. *Психолого-педагогічні науки. (Наукові записки НДУ ім. М. Гоголя)*, 2015. № 1. С. 126–129.
11. Єременко О. В. Основи магістерської підготовки. Теорія і практика реалізації в системі музично-педагогічної освіти: навч.-метод. посібник. Суми: ВВП «Мрія-1» ТОВ, 2012. 292 с.
12. Зязюн І. А. Безсвідоме і творча інтуїція. *Професійна освіта: педагогіка і психологія*. Ченстохов : Вища Педагогічна Школа, 2003. С. 121-137.
13. Ковальчук О. М. Підготовка магістрів гуманітарних спеціальностей до інноваційної професійної діяльності в умовах ступеневої освіти : автореф. дис. ... канд. пед. наук. Дніпропетровськ, 2016. 20 с.
14. Косяк Л. І. Специфіка формування вокально-мовленнєвої культури майбутніх учителів музичного мистецтва. *Наукові записки*. Кропивницький: РВВ ЦДПУ імені В. Винниченка, 2018. Вип. 170. Серія: Пед. науки. С. 81–84.
15. Кушка Я. С. Методика навчання співу : посіб. з основ вокал. майстерності. Тернопіль : Навчальна книга Богдан, 2010. 288 с.
16. Остапенко Л. В. Розвиток творчих якостей у студентів-хормейстерів засобами української духовної хорової музики : дис. ... канд. пед. наук. Київ, 1999. 162 с.
17. Ткач О. Деякі проблеми теорії музично-педагогічної діагностики. *Питання фортепіанної педагогіки та виконавства* : зб. ст. Київ : Музична Україна, 1981. С. 41–50.

18. Формування самостійності майбутнього вчителя музики в класі основного інструмента : метод. рекомендації для викладачів і студентів муз.-пед. факультетів / укладач А. Береза. Київ : РУМК, 1991. 76 с.
19. Цзяньшу Ван. Формування вокально-виконавської культури майбутніх учителів музики в процесі фахової підготовки : автореф. дис. ... канд. пед. наук. Київ, 2013. 20 с.
20. Ярмо М. І. Тлумачення образності музичного твору з точки зору психологічних засад української культури. *Шляхи удосконалення художньо-естетичної освіти учнівської молоді в умовах відродження національної культури*. Київ : КДПІ, 1992. С. 49-51.

2. Методика викладання музичного мистецтва у ЗВО

1. Бондар В. І. Теорія і технологія управління процесом навчання в школі. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2000. 192 с.
2. Вітвицька С. С. Основи педагогіки вищої школи : метод. посіб. для студентів магістратури. Житомир : Житомир. пед. університет, 2003. 232 с.
3. Гузій Н. В. Педагогічний професіоналізм: історико-методологічні та теоретичні аспекти : монографія. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2004. 243 с.
4. Єременко О. В. Формування уваги магістрів мистецтва в процесі музично-фахового навчання. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти : зб. наук. праць. Київ, 2005. Вип. 9 (14). С. 43-46.
5. Жигінас Т. В. Методичні засади підготовки майбутніх учителів музики до концертно-освітньої діяльності серед дітей та юнацтва : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.02. Київ, 2007. 196 с.
6. Мороз О. Г. Педагогіка і психологія вищої школи : навч. посіб. / О. Г. Мороз, О. С. Падалка, В. І. Юрченко ; за заг. ред. О. Г. Мороза. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2003. 267 с.
7. Лук'янченко Л.В. Педагогічні умови формування готовності до інструментально-виконавської діяльності: зб. наук. праць Бердянського держ. пед. ун-ту. Бердянськ : БДПУ, 2006. С. 45-53.
8. Одерій Л. П. Оцінка в міжнародній системі освіти : методологія та інструментарій. Київ : КДЕУ, 1995. 196 с.
9. Отич О. М. Мистецтво у системі розвитку творчої індивідуальності майбутнього педагога професійного навчання: теоретичний та методичний аспекти : монографія. Чернівці : Зелена Буковина, 2009. 752 с.
10. Орлов В. Ф. Професійне становлення майбутніх вчителів мистецьких дисциплін: теорія і технологія : монографія. Київ: Наукова думка, 2003. 262 с.
11. Освітні технології : навч.-метод. посіб. / О. М. Пехота, А. З. Кіхтенко, О. М. Любарська та ін. Київ : А.С.К., 2001. 256 с.
12. Падалка Г. М. Актуальні проблеми професійної підготовки вчителя музики. *Теорія і методика мистецької освіти* : зб. наук. праць. Київ : НПУ імені М. П. Драгоманова, 2000. Вип. 1. С. 3-21.

13. Падалка Г. М. Пріоритетні напрями розвитку сучасної мистецької освіти *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти : зб. наук. праць. Київ, 2004. Вип. 1 (6). С. 15-20.
14. Падалка Г. М. Формування естетичної свідомості майбутніх учителів музики в процесі залучення їх до оцінно-вибіркових дій. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти : зб. наук. пр. Київ, 2002. Вип. 3. С. 46-52.
15. Побережна Л. Л. Розвиток естетичної культури студентів музично-педагогічних факультетів засобами української музики : автореф. дис. ... канд. пед. н.: спец. 13.00.02 Теорія і методика навчання музики і музичного виховання». Київ, 2001. 20 с.
16. Ростовський О. Я. Проблема методологічної переорієнтації професійної підготовки майбутніх учителів музики у контексті реформування сучасної загальноосвітньої школи. *Наукові записки : психолого-педагогічні науки*. Ніжин: НДПУ імені Миколи Гоголя. 2003. № 2. С. 21-28.
17. Рудницька О. П. Педагогіка загальна та мистецька : навч. посіб. Київ : ТОВ «Інтерпроф», 2002. 270 с.
18. Соколова О. Основи інтеграції мистецьких знань (теоретико-методологічний аналіз). *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова*. Серія 14. Теорія і методика мистецької освіти : зб. наук. праць. Київ, 2001. Вип. 2. С. 40-48.
19. Шульгіна В. Д. Національна освіта в Україні в умовах розвитку процесів глобалізації. *Науковий часопис НПУ імені М. П. Драгоманова*: зб. наук. праць. Київ, 2004. Вип. 1 (6). С. 21-25.
20. Шульгіна В. Д. Українська музична педагогіка. Київ : ДАКККіМ, 2008. 240 с.
21. Юник Д. Г. Увага як фактор формування виконавської надійності баяніста у ВНЗ музично-педагогічної спеціальності. Київ : УКіМ, 1993. С. 17-23.
22. Юник Т. І. Удосконалення методики запам'ятовування музичного тексту як засіб розвитку виконавської майстерності студентів-піаністів (на матеріалі педвузів): автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.02. Київ, 1996. 16 с.